BIRIKTIRUVCHI TO'QIMADA KOLLAGEN TOLALARNING QAYTA TUZILISHI VA FIBROZ JARAYONLAR

Muxtorova Madinabonu Jamil qizi
Ilmiy rahbar: **Sipatdinova Muyassar Mirzayevna**
Toshkent davlat tibbiyot universiteti Tibbiy pedagogika va davolash fakulteti 3-bosqich talabasi
https://doi.org/10.5281/zenodo.22878487

Dolzarbligi: Biriktiruvchi to'qima organizmda struktur tayanch, himoya va trofik funksiyalarni bajaradi. Ushbu to'qimaning asosiy komponenti bo'lgan kollagen tolalari to'qimalarning mexanik mustahkamligi va funksional barqarorligini ta'minlaydi. Turli etiologik omillar, jumladan surunkali yallig'lanish, gipoksiya, metabolik buzilishlar va toksik ta'sirlar natijasida kollagen sintezi va parchalanishi o'rtasidagi muvozanat buziladi. Natijada fibroz jarayonlar rivojlanib, ko'plab surunkali kasalliklarning morfologik asosi shakllanadi. Shu sababli biriktiruvchi to'qimada kollagen tolalarining qayta tuzilishini gistologik jihatdan o'rganish hozirgi tibbiyot fanida dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Maqsadi: Biriktiruvchi to'qimada kollagen tolalarining qayta tuzilish xususiyatlarini va fibroz jarayonlarning gistologik belgilarini aniqlash hamda ularning to'qima struktur-funksional holatiga ta'sirini baholash.

Materiallar va qo'llaniladigan usullar: Tadqiqot materiali sifatida biriktiruvchi to'qima elementlariga boy bo'lgan gistologik preparatlar tahlil qilindi. To'qima namunalarini o'rganishda yorug'lik mikroskopiyasi qo'llanildi. Umumiy morfologik tuzilishni baholash uchun gematoksilin-eozin bo'yash usuli, kollagen tolalarini aniqlash va ularning miqdoriy o'zgarishlarini baholash uchun esa Masson trixrom va Van Gizon bo'yash usullaridan foydalanildi. Olingan natijalar mikroskopik tasvirlar asosida tahlil qilindi.

Natijalar: Tadqiqot davomida fibroz jarayonlar rivojlangan to'qimalarda kollagen tolalarining miqdoriy va sifat jihatdan o'zgarishlari aniqlandi. Kollagen tolalari qalinlashgan, zichlashgan va tartibsiz joylashgan holda kuzatildi. Fibroblastlarning faollashuvi va miofibroblastlarga differensiyalanishi natijasida hujayralararo moddaning ortiqcha to'planishi qayd etildi. To'qima arxitektonikasining buzilishi, kapillyarlarning siqilishi va parenximatoz hujayralar sonining kamayishi fibroz jarayonlarning asosiy gistologik belgilaridan biri sifatida namoyon bo'ldi.

Xulosa: Biriktiruvchi to'qimada kollagen tolalarining qayta tuzilishi fibroz jarayonlarning yetakchi gistologik belgisi hisoblanadi. Kollagen sintezi va parchalanishi o'rtasidagi muvozanatning buzilishi to'qima strukturasi va funksiyasining izdan chiqishiga olib keladi. Gistologik tekshiruvlar fibroz jarayonlarni erta aniqlash va ularning rivojlanish darajasini baholashda muhim ahamiyatga ega bo'lib, ushbu jarayonlarni chuqur o'rganish samarali davolash va profilaktika choralarini ishlab chiqishga ilmiy asos yaratadi.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.